

Sygn. akt I ACa 415/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik (spr.)
Sędziowie:	SSA Teresa Rak SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w M.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 19 listopada 2014 r. sygn. akt IX GC 26/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I A Ca 415/15

UZASADNIENIE

Powód **J. S.** prowadzący działalność gospodarczą pn. P.H.U. (...) z siedzibą w Z., domagał się początkowo od pozwanego określonego w pozwie jako (...) **Spółka Akcyjna Oddział w Polsce**, a ostatecznie od (...) **S.A. z siedzibą w M.** (pismo procesowe z dnia 14 maja 2014 r. k. 294-296) zasądzenia kwoty 105.835,35 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2011 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu w postępowaniu nakazowym.

Na uzasadnienie żądania powód podał, że dochodzona pozwem kwota stanowi wynagrodzenie za pracę jego specjalistycznego sprzętu w kwietniu 2011 r. na budowie autostrady (...) na odcinku W., zgodnie z przyjętymi przez strony stawkami najmu za godzinę pracy sprzętu wraz z obsługą. Praca każdego pojazdu była dokumentowana

stosownym dziennym raportem, w którym przedstawiciel pozwanej określał ilość godzin pracy sprzętu w danym dniu. Po zsumowaniu godzin pracy powód zafakturował usługę, do której pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń. Pomimo tego pozwana nie zapłaciła powodowi należnego wynagrodzenia.

Zarządzeniem z dnia 28 października 2011r. wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym sprawa została skierowana do rozpoznania w postępowaniu upominawczym. Nakazem zapłaty z dnia 25 listopada 2011 r. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Strona pozwana wniosła od tego orzeczenia sprzeciw domagając się uchylecia nakazu zapłaty w całości, oddalenia powództwa i zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwana zarzuciła, że powód nie udowodnił dochodzonego roszczenia, bowiem przedstawione przy pozwie jako załączniki raportyienne są nieczytelne i nie wynika z nich akceptacja pozwanej co do ilości wykonanych godzin, ani też faktu ich wykonania. Nie sposób zweryfikować kto dokumenty miał podpisać i czy dana osoba była umocowana do akceptacji raportów.

Dodatkowo pozwana wskazała, że w odniesieniu do maszyny K. (...) suma godzin z kwestionowanych raportów wynosi 97 godzin podczas gdy w fakturze widnieje 228,5 godzin, a w odniesieniu do maszyny V. (...) analogiczne zestawienie godzin wynosi 35 godzin z raportów dziennych i 195,50 godziny z faktury.

Pismem z dnia 16 maja 2014 r. (data stempla pocztowego) powód sprecyzował oznaczenie strony pozwanej i jako pozwaną wskazał (...) S.A. w M., podając że oddział przedsiębiorcy nie posiadając podmiotowości prawnej stanowi jedynie wyodrębnioną część działalności jaką przedsiębiorca wykonuje poza swoim głównym przedsiębiorstwem, roszczenie będące przedmiotem procesu pozostaje w związku z działalnością samego przedsiębiorcy, a stroną procesu nadal pozostaje ten sam podmiot gospodarczy (pismo k. 294).

Strona pozwana zarzuciła, że powód nie wykazał aby wskazany przez niego jako strona podmiot posiadał zdolność sądową. Z przedłożonych bowiem przy piśmie powoda datowanym na 14 maja 2014 r. dokumentów nie wynika, że oddział w Polsce hiszpańskiej spółki (...) posiada zdolność sądową. Skoro oddział zagranicznego przedsiębiorcy wskazany w pozwie nie posiada zdolności sądowej, to pozew winien być odrzucony wobec nieusuwalnego pierwotnego braku zdolności sądowej podmiotu wskazanego przez powoda w pozwie jako strona pozwana, a na tak zaawansowanym etapie postępowania nie może być mowy o doprecyzowaniu oznaczenia strony pozwanej. Na wypadek gdyby Sąd dopuścił dokonanie zmiany podmiotowej po stronie pozwanej pozwana zarzuciła, że roszczenie powoda wobec spółki (...) S.A. jest przedawnione.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Krakowie:

1/ zasądził od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w M. na rzecz powoda J. S. kwotę 105.835,35 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31.05.2011 r do dnia zapłaty;

2/ zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda koszty postępowania w kwocie 8 909 zł, w tym koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 617 zł.

Jako podstawę faktyczną wyroku Sąd przyjął następujący stan faktyczny:

W 2011 roku strony w związku z budową autostrady (...) współpracowały ze sobą na podstawie:

- umów ramowych sprzedaży kruszywa oraz o świadczenie usług, o bliżej nie ujawnionej w toku postępowania treści;
- na podstawie zamówienia strony pozwanej z dnia 1 kwietnia 2011 r. nr (...)powód miał wykonać usługę polegającą na pracy wozidła 30-tonowego w okresie od dnia 1 kwietnia do 30 kwietnia 2011 r. na autostradzie(...)W.za wynagrodzeniem 180 zł/godz. netto;

- na podstawie zamówienia strony pozwanej z dnia 1 kwietnia 2011 r. nr (...) powód miał wykonać usługę polegającą na pracy spycharki K. (...) w okresie od dnia 1 kwietnia do 30 kwietnia 2011 r. na autostradzie (...) W. za wynagrodzeniem 200 zł/godz. netto.

W obu przypadkach wartość netto usług miała być ustalana na podstawie raportów pracy, a powód zapewniał również obsługę maszyn. Oba zamówienia były kontynuacją usług wykonywanych w okresie wcześniejszym. Osobą uprawnioną do podpisu WZ/protokołu odbioru ze strony zamawiającego był T. S..

Przed Sądem Okręgowym w Krakowie pomiędzy stronami toczył się spór do sygn. IX GC 396/11 o zapłatę powodowi przez pozwaną wynagrodzenia z tytułu ceny za sprzedaż pospółki z faktur nr (...) w ramach ramowej umowy sprzedaży z dnia 10 listopada 2010 r. W toku tego sporu pozwana zgłosiła zarzut potrącenia wierzytelności w kwocie 736.516,83 zł z tytułu odszkodowania za transport materiałów dłuższą drogą; w dniu 16 czerwca 2014 r. tut. Sąd wydał nieprawomocny wyrok utrzymujący w mocy nakaz zapłaty.

Okoliczności powyższe były bezsporne.

W pozostałym zakresie Sąd ustalił, co następuje:

Stosownie do art. 4 statutu spółki akcyjnej (...) z siedzibą w M. spółka może zamykać lub przenosić oddziały, agencje, delegacje lub przedstawicielstwa lub inne podrzędne jednostki w dowolne miejsce w Hiszpanii lub za granicę, bez konieczności uzyskania zgody Walnego Zgromadzenia, zaś stosownie do treści art. 22 statutu do zarządu należy reprezentacja spółki w sądach i poza nimi oraz administrowanie i kierowanie wszelkimi sprawami dotyczącymi przedmiotu działalności firmy, jej majątku i interesów (dowód: tłumaczenie z języka hiszpańskiego obowiązującego statutu spółki (...) S.A. k. 297 – 303).

Oddział hiszpańskiej spółki z Polsce został utworzony aktem notarialnym z dnia 5 maja 2005 r., a w dniu 17 lipca 2005 r. wpisany do polskiego KRS rejestru przedsiębiorców jako oddział zagranicznego przedsiębiorcy. Osobą uprawnioną do reprezentacji polskiego oddziału spółki byli pp.(...)M. S., G. S. (1), C. C. i P. J. oraz N. M. L. jako prokurent (dowód: tłumaczenie z języka hiszpańskiego notarialnego aktu utworzenia filii Polsce i pełnomocnictwo udzielone przez spółkę k. 303/2 – 310/2, odpis z rejestru przedsiębiorców KRS k. 39-42, k. 311 – 314).

Praktyką u pozwanej było podpisywanie przez dyrektora kontraktu lub jego zastępcę pisemnych zamówień na pracę sprzętu na budowie (zeznania świadków G. S. (2) k. 138 -140, J. K. (1) k. 140 – 141).

W kwietniu 2011 r. na odcinku autostrady (...) W. pracował sprzęt powoda: spycharka K. (...) oraz wozidła V. (...), V. (...) i (...) (...)(dowód : raporty dzienne pracy środka transportu k. 13-15, 74-78, 80-81, 16-18, 79, 82-88, oryginały raportów pracy k. 129 okazane na rozprawie w dniu 1 czerwca 2012 r. k. 137, zeznania świadków G. S. jw., J. K. jw.).

We wszystkich raportach pracy sprzętu wskazany przez pracowników powoda czas pracy był sprawdzany i weryfikowany przez kierownika lub osoby nadzorujące prace na tym odcinku budowy ze strony pozwanej. Dzielne raporty pracy sprzętu były sporządzane na budowie w dwóch egzemplarzach, z których jeden zatrzymywał powód, a drugi otrzymywała pozwana (dowód: raporty dzienne pracy środka transportu jw., zeznania świadków G. S. jw., J. K. jw.).

W dniu 30 kwietnia 2011 r. powód wystawił pozwanej fakturę nr (...) na kwotę 105.835,35 zł za usługi polegające na pracy spycharki K. (...), wozideł V. (...), V. (...) i (...) (...)(dowód : faktura nr (...) k. 19 wraz z dowodem nadania k. 20).

Do faktury został dołączony wykaz pracy poszczególnych maszyn ze wskazaniem kolejnych dni pracy oraz przepracowanych godzin za kwiecień 2011 r. Dodatkowo załącznik do faktury stanowiły dzienne raporty pracy sprzętu. Pozwana nie zwróciła powodowi faktury z uwagi na niezachowanie wyżej wymienionych wymogów formalnych (dowód: wykaz pracy sprzętu k. 21, zeznania świadka J. K. jw.).

Pismem z dnia 10 sierpnia 2011 r. powód wezwał pozwaną do dobrowolnej zapłaty dochodzonej pozewem należności (dowód : pismo z dnia 10.08.2011 r. wraz z dowodem odbioru k. 22,23).

W odpowiedzi, pismami z dnia 30 sierpnia 2011 r. strona pozwana reprezentowana przez dyrektora kontraktu A. K. oświadczyła, że dokonuje potrącenia własnej wierzytelności w stosunku do powoda w kwocie 736.516,83 zł wynikającej z konieczności transportu materiału dłuższą drogą, a powstała w związku z nienależytą realizacją przez powoda ramowej umowy sprzedaży nr (...) (...)z dnia 10 listopada 2010 r. lub ewentualnie swoje wierzytelności w kwocie 1.168.944 zł netto powstałej w związku z dostarczeniem przez powoda materiału, który nie spełniał parametrów jakościowych z powołanej powyżej umowie ramowej sprzedaży, odnosząc się do wcześniejszego szczegółowego uzasadnienia i podstawy tych wierzytelności w pismach z dnia 20 stycznia, 27 kwietnia i 19 maja 2011 r.

Wyżej wymienione potrącenie dotyczyć miało ewentualnych wierzytelności powoda w stosunku do pozwanej w kwocie 105.835,35 zł z faktury nr (...) z dn. 30.04.2011, przy czym pozwana zastrzegła, że poprzez złożenie tego oświadczenia nie potwierdza prawidłowości wysokości i istnienia wierzytelności na którą została wystawiona faktura przez powoda (dowód: jednobrzmiące pisma z dnia 30.08.2011 r. k. 35,36 wraz z dowodami odbioru k. 37).

Pozwana nie zapłaciła faktury powoda nr (...)z powodu zgłoszonych przez siebie względem niego roszczeń wywodzonych z nienależytego wykonania umowy o dostawę materiałów (dowód: zeznania świadków G. S. jw., J K. jw.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz wykazu pracy sprzętu i zeznań świadków J. K. (1) i G. S. (2) które uznał za wiarygodne. Zeznania świadków są zdaniem Sądu spójne, logiczne, zbieżne ze sobą i znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Zeznania świadków P. G. i R. Z. niczego do sprawy nie wniosły.

W szczególności Sąd oparł się na raportach dziennych pracy sprzętu, złożonych przy pozwie przykładowo, a ostatecznie w komplecie w toku postępowania, uznając że konieczność ich powołania powstała dopiero z chwilą podniesienia w sprzeciwie zarzutu nie wykazania roszczenia, mimo iż wcześniej pozwana merytorycznie nie kwestionowała faktury nr (...) z której powód wywodził swoje roszczenie (art. 479¹² § 1 k.p.c.).

Sąd pominął wnioski dowodowe pozwanej zmierzające do ustalenia czy w związku z dostarczeniem przez powoda materiałów budowlanych w ramach odrębnej umowy stron pozwana poniosła szkodę, uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

Wobec nieprzedłożenia przez strony w toku postępowania umowy ramowej o świadczenie usług nie sposób ocenić w jakiej formie miał być sporządzony wykaz pracy sprzętu, ale skoro pozwana nie zwróciła faktury powoda z uwagi na niezachowanie wymogów formalnych, to uznać należało, że wykaz ten odpowiada przyjętej przez strony praktyce w tym zakresie, pomimo że nie stanowi dokumentu w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Sąd pominął dowody zaoferowane przez pozwaną przy piśmie procesowym z dnia 15 czerwca 2012 r. (por. data stempla poczty k. 247) uznając je za spóźnione w rozumieniu art. 503 k.p.c., bowiem stosownie do treści tego przepisu pozwany obowiązany jest już w sprzeciwie powołać wszelkie twierdzenia i dowody.

Skoro powód ustosunkował się merytorycznie do zarzutu potrącenia w piśmie procesowym z 7 lutego 2012 r. (por. data stempla poczty k. 90), to stosowne wnioski dowodowe pozwana winna była zgłosić najpóźniej do dnia 21 lutego 2012 r., przyjmując odpowiednio 14 dniowy termin z art. 479¹⁴ § 2 k.p.c.

Sąd na rozprawie z dnia 7 marca 2012 r. oddalił wniosek pozwanej o połączenie niniejszej sprawy ze sprawą do sygn. IX GC 396/11, albowiem sprawy te jakkolwiek prowadzone między tymi samymi stronami dotyczyły różnych stosunków zobowiązaniowych oraz prowadzone były w różnych trybach.

Odnosząc się do wniosku pozwanej o umorzenie postępowania Sąd stwierdził, że niezbędną przesłanką umorzenia postępowania w trybie art. 479¹¹ k.p.c. jest to, aby postępowanie było zawieszone. Tymczasem postanowieniem z dnia 24 czerwca 2014 r. Sąd podjął zawieszone postępowanie, a zatem w chwili zamknięcia rozprawy nie istniał stan zawieszenia postępowania stanowiący niezbędny wymóg do jego umorzenia. W tym zakresie Sąd w pełni podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 25 marca 2010 r. do sygn. I CSK 252/09.

Rozpoznając wniosek o odrzucenie pozwu z uwagi na zarzut braku podmiotowości prawnej polskiego oddziału pozwanej spółki oraz niedopuszczalnego zdaniem strony pozwanej przekształcenia podmiotowego pozwu poprzez wskazanie jako stroną pozwaną spółkę hiszpańską, podczas gdy w pierwotnym brzmieniu pozwu wskazano jej oddział, Sąd uznał, że w niniejszej sprawie nie zachodzi przekształcenie podmiotowe albowiem zachodzi tożsamość między podmiotem macierzystym i jego oddziałem, a więc należało przyjąć że pozwaną w sprawie była hiszpańska spółka (...), która prowadząc działalność na terytorium Polski utworzyła i zarejestrowała tu swój oddział.

Na marginesie zauważyć należy, że zdolność sądową wyodrębnionego oddziału zagranicznego przedsiębiorcy ocenia się według prawa macierzystego właściwego w tym przypadku dla siedziby spółki (...), a ponieważ pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, ani w sprzeciwie, ani w kolejnych pismach procesowych lub na rozprawach takiego zarzutu nie zgłosiła, Sąd na rozprawie w dniu 15.03.2013 r. zobowiązał pełnomocników stron do przedłożenia przepisów prawa hiszpańskiego dotyczącego przedmiotowego problemu, a pełnomocnika pozwanej dodatkowo do przedłożenia wyciągu ze statutu pozwanej spółki. Ostatecznie żadna ze stron tego zarządzenia w określonym terminie nie wykonała i dopiero powód wnosząc o podjęcie zawieszzonego postępowania przedłożył wyciąg ze statutu pozwanej spółki, z którego wynika, że techniczne wyodrębnienie jej oddziału nie wyposaża go w odrębną osobowość prawną.

Pozwana natomiast swój zarzut w tym zakresie sformułowała dopiero w załączniku do rozprawy z dn. 5.11.2014 r.

Rozpoznając zarzut przedawnienia, który pozwana wywodziła z okoliczności iż powód właściwie określił stroną pozwaną dopiero w dniu 16.05.2014 r., Sąd uznał, jak wyżej uzasadniono, że od samego początku procesu jego stroną był ten sam podmiot, z którego działalnością prowadzoną na terenie Polski w formie oddziału związane jest dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie.

W ocenie Sądu strony łączyła umowa o świadczenie usług a nie umowa najmu, bowiem powód na jej podstawie nie tylko udostępnił maszyny drogowe, ale również zapewniał ich obsługę. Elementem istotnym umowy najmu jest oddanie najemcy rzeczy do używania przez określony czas, w zamian za czynsz. Jeżeli powód nie oddawał sprzętu drogowego pozwanej, a tylko z jego użyciem wykonywał usługę rozliczaną według ustalonej stawki za godzinę pracy sprzętu, to mamy do czynienia z umową o świadczenie usług zgodnie z art. 750 k.c. w zw. z art. 734 k.c. Skoro zatem powód dochodzi zapłaty wynagrodzenia za wykonaną usługę, wyliczonego jako iloczyn przepracowanych godzin i przyjętą przez strony stawkę godzinową, to istota sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia czy powód faktycznie wykonał usługę w wymiarze za jaki domaga się wynagrodzenia.

W ocenie Sądu powód w sposób nie budzący wątpliwości swoje roszczenie udowodnił. W szczególności z przedłożonych raportów dziennych pracy sprzętu, ostatecznie złożonych w oryginale i nie kwestionowanych przez pozwaną wynika, że w fakturze nr (...) powód wskazał rzetelnie ilość godzin pracy poszczególnych maszyn na budowie w kwietniu 2011 roku, a ilość ta została wyliczona i zweryfikowana przez przedstawiciela pozwanej.

Sąd zauważył, że powód do pozwu nie dołączył pisemnych zamówień na jego usługi dotyczące wozideł V. (...) oraz (...), ale pozwana w tym zakresie nie zgłosiła zarzutów, ani nie zaprzeczyła aby maszyny te faktycznie powód wykorzystywał przy wykonywaniu usługi, a w raportach dziennych praca tych maszyn została potwierdzona. Nadto pozwana nie

kwestionowała stawek pracy sprzętu jakie przyjął powód w swojej fakturze, a z zeznań świadka J. K. (1) jednoznacznie wynika, że przyczyną braku płatności za tę fakturę były wyłącznie podnoszone przez pozwaną względem powoda roszczenia z tytułu innej łączącej strony umowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał roszczenie powoda za zasadne w całości na podstawie art. 750 k.c. w zw. z art. 734 k.c.

Odnosząc się do zarzutu potrącenia wywodzonego z pism z dn. 30 sierpnia 2011 r., Sąd zwrócił uwagę, że oświadczenia te zostały złożone przez A. K., który nie był uprawniony do reprezentacji ani pozwanej spółki, ani też jej polskiego oddziału, wobec czego Sąd poprzestał na tym stwierdzeniu i nie badał merytorycznie zasadności zarzutu. Wspomnieć tylko należy że pozwana do sprzeciwu nie dołączyła, poza samymi pismami z oświadczeniem o potrąceniu, żadnych dokumentów uzasadniających jej roszczenia względem powoda.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 750 k.c. w zw. z art. 734 k.c. Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji, zasądzając na rzecz powoda od pozwanej kwotę 105.835,35 zł. Za opóźnienie w zapłacie, zgodnie z żądaniem pozwu, poczynwszy od dn. 31.05.2011 r. do dnia zapłaty, Sąd zasądził ustawowe odsetki na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. O kosztach postępowania Sąd orzekł stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku – w całości - wniósł pozwany, zarzucając:

1/ naruszenie przepisów postępowania, to jest naruszenie art. 502¹§2 k.p.c. poprzez rozpoznanie sprawy i wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a następnie art. 199 § 3 k.p.c. wobec wydania wyroku w sprawie, pomimo braku zdolności sądowej pozwanego, który w związku z tym nie mógł występować w procesie jako strona, w związku z czym pozew powinien zostać przez Sąd I instancji odrzucony, co prowadzi do nieważności całego postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c;

2/ naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 70 k.p.c. oraz art. 479⁴ § 2 k.p.c. wobec uznania, że na podstawie pisma procesowego pełnomocnika Powoda z dnia 14 maja 2014 roku, nie doszło zmiany podmiotowej po stronie pozwanej, a stroną pozwaną od początku była spółka (...) SA;

3/ naruszenie przepisów postępowania, to jest naruszenie art. 479¹¹ k.p.c. wobec nie umorzenia postępowania przez Sąd I instancji, pomimo nie zgłoszenia przez powoda wniosku o podjęcie zawieszzonego postępowania w ciągu sześciu miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu;

4/ naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. poprzez pominięcie wskazywanych przez pozwanego w toku postępowania dowodów, zmierzających do ustalenia czy w związku z dostarczeniem przez Powoda materiałów budowlanych w ramach odrębnej umowy stron, pozwany poniósł szkodę, wobec uznania ich za zbędne do rozstrzygnięcia sporu, podczas gdy dowody te miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

5/ naruszenie przepisów powstępowania, to jest naruszenie art. 503 k.p.c. w zw. z art. 494^{14a} k.p.c. w zw. z art. 479¹⁴§2 k.p.c. zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. poprzez pominięcie dowodów zaoferowanych przez pozwanego w piśmie procesowym z dnia 15 czerwca 2012 roku, które Sąd I instancji uznał za spóźnione;

6/ naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 751 pkt 1 k.c. na skutek jego niezastosowania, wobec uznania przez Sąd I instancji, że stroną pozwaną od początku postępowania był ten sam podmiot, wobec czego nie doszło do przedawnienia dochodzonych przez powoda roszczeń.

W konsekwencji wniósł o:

a/ w związku z nieważnością postępowania - uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i odrzucenie pozwu, ze względu na brak zdolności sądowej (...) S.A. Oddział w Polsce, wskazanej w pozwie jako pozwanego oraz zasądzenie od

powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w pierwszej instancji według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego,

ewentualnie

b/ zmianę zaskarżonego wyroku w całości i wydanie wyroku oddalającego powództwo w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w pierwszej instancji według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego,

c/ ostatecznie w razie uznania przez Sąd II instancji, iż konieczne w sprawie będzie przeprowadzenie postępowania dowodowego: uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji, ze względu na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji, uznał ją za nieuzasadnioną.

Sąd I Instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne które Sąd Apelacyjny przyjmuje za swoje oraz trafnie zastosował przepisy prawa procesowego i materialnego.

Na wstępie wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 §1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art.382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce wyjątkowo (art. 381 kpc).

Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów (III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz.55), której nadano moc zasady prawnej, sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego. Należy też mieć na uwadze, że Sąd jest związany podstawą faktyczną przytaczaną przez powoda na uzasadnienie dochodzonego roszczenia, natomiast nie wiąże go podstawa prawna.

Na wstępie należy odnieść się do najdalej posuniętego zarzutu tj. zarzutu nieważności postępowania z uwagi na brak zdolności sądowej strony pozwanej, jako oddziału zagranicznego w Polsce spółki akcyjnej(...) z siedzibą w M.. Zarzut ten nie może odnieść skutku z następujących przyczyn:

W brew zarzutom apelacji w pozwie jako stroną pozwana powód wskazał (...) S.A. z siedzibą w M. – Oddział Zagraniczny w Polsce”, a nie np. „Oddział Zagraniczny w (...) spółki akcyjnej (...) z siedzibą w M.”. Wymienienie na pierwszym miejscu firmy spółki akcyjnej lub innej osoby prawnej i podanie jej siedziby, a następnie dodanie (na drugim miejscu) nazwy oddziału, co do zasady nie powinno skutkować uznaniem, że pozwanym jest oddział tej osoby prawnej a nie sama osoba prawna. Takie dookreślenie nazwy osoby prawnej przez dodanie nazwy oddziału i jego siedziby – często spotykane w praktyce sądowej odnośnie banków i ubezpieczycieli - jest zbędnym dodatkiem, który należy w treści wyroku pomijać. Nie ulega jednak wątpliwości, że stroną w takim wypadku jest osoba prawna.

Nadto w sprawie niniejszej powód w toku postępowania przed Sądem I Instancji sprecyzował nazwę strony pozwanej na (...) S.A. z siedzibą w M.. Gdyby więc uznać oddział za odrębną stronę nie mającą zdolności sądowej, to sąd powinien dopozwać spółkę akcyjną i odrzucić pozew przeciwko oddziałowi. Taka czynność procesowa byłaby jednak w sprawie niniejszej błędna. Oddział zagranicznego przedsiębiorcy w Polsce nie jest bowiem odrębną jednostką organizacyjną, ale częścią tego podmiotu, a więc samym przedsiębiorcą zagranicznym, który za pomocą tej jednostki prowadzi w Polsce działalność gospodarczą. Warunkiem zarejestrowania Oddziału w Krajowym Rejestrze Sądowym jest ustanowienie przez przedsiębiorcę zagranicznego pełnomocnika uprawnionego do reprezentowania przedsiębiorcy (nie oddziału) we wszystkich sprawach związanych z działalnością w Polsce za pomocą tego oddziału w tym reprezentowania przed sądami. Powyższa możliwość nie ogranicza zagranicznego przedsiębiorcy w ustanowieniu pełnomocników na zasadach ogólnych.

Wobec równoczesnego wskazania w pozwie pełnej firmy zagranicznego przedsiębiorstwa, Sąd był uprawniony potraktować pozew jako wniesiony w istocie przeciwko zagranicznemu przedsiębiorstwu i odpis pozwu oraz pozostałą korespondencję kierować na adres oddziału w Polsce. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 26 lutego 2014r, III CZP 103/13, OSNC 2014/12/119, osoba upoważniona w oddziale do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego (art. 87 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), której dane zostały objęte wpisem tego oddziału do Krajowego Rejestru Sądowego, może udzielić pełnomocnictwa procesowego do zastępowania przedsiębiorcy zagranicznego w sprawach o roszczenia związane z działalnością tego oddziału.

Również w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2014 r., I CZ 21/14, LEX nr 1477421 Sąd Najwyższy stwierdził, że pełnomocnictwo z art. 87 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ma zakres wyznaczony ustawowo, uwzględniający cel ustanowienia pełnomocnika - jest nim ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce przez przedsiębiorcę zagranicznego, który nie musi występować osobiście ani przez członków uprawnionego do jego reprezentacji organu w czynnościach związanych z działalnością prowadzoną w ramach oddziału na terytorium Polski. Tym samym uproszczone staje się także wchodzenie w stosunki gospodarcze z tym przedsiębiorcą przez osoby trzecie, chronione przed trudnościami w ocenie prawidłowości jego reprezentacji. Pełnomocnik o stabilnym i jednoznacznym zakresie uprawnień ułatwia także relacje przedsiębiorcy zagranicznego z organami władzy publicznej. Jego uprawnienia obejmują też prawo reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w postępowaniu sądowym, jak również do ustanawiania pełnomocnika procesowego.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela przedstawione poglądy Sądu Najwyższego.

Bezzasadny jest również zarzut dotyczący braku umorzenia postępowania, na podstawie art. 479¹¹ kpc, a to wobec zgłoszenia wniosku o podjęcie zawieszono postępowania w dniu 16 maja 2013r (data stempla pocztowego), a więc przed upływem roku od daty zawieszenia postępowania.

Odnosząc się do zarzutów merytorycznych apelacji należy wskazać, że prawidłowe zastosowanie prawa materialnego jest uzależnione od poczynienia prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy. Temu służy postępowanie dowodowe zgodnie z którym na podstawie art. 6 k.c. i 232 kpc oraz 207 § 6 kpc strony zobowiązane są w odpowiednim terminie przedstawić sądowi rozpoznającemu sprawę dowody na poparcie swych twierdzeń.

Ponieważ w sprawie niniejszej został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zastosowanie znajduje art. 502 § 1 kpc. Sprawa niniejsza jest sprawą gospodarczą prowadzoną w ramach postępowania upominawczego, pozwani od początku byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika. Zgodnie z tym przepisem w sprzeciwie należy zgłosić między innymi fakty i dowody, pod rygorem ich pominięcia w dalszym toku sprawy, chyba, że zajdą okoliczności usprawiedliwiające opóźnienie wymienione w tym przepisie. Nadto dla skuteczności danego wniosku dowodowego wymagane jest podanie tezy, czyli wskazanie na jaką okoliczność dany dowód ma być przeprowadzony.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy trafnie pominął dowody zgłoszone dopiero w piśmie z dnia 15 czerwca 2012r. na okoliczność istnienia po stronie pozwanej roszczenia odszkodowawczego przedstawionego do potrącenia i co do którego toczy się między stronami odrębna sprawa. W samym sprzeciwie nie były na ta okoliczność zgłaszane wnioski dowodowe, poza oświadczeniami o potrąceniu. Termin wskazany w art. 503 § 1 kpc jako termin ustawowy nie podlega przedłużeniu. Procedura nie zna też instytucji zastrzeżenia przez stronę w sprzeciwie możliwości późniejszego podnoszenia faktów i zgłaszania wniosków dowodowych. Sąd może uwzględnić opóźnienie w wypadkach wskazanych w tym przepisie. Tymczasem w piśmie tym oprócz ogólnych rozważań na temat prekluzji dowodowej pozwany powołał się jedynie na treść sprzeciwu w części dotyczącej oświadczenia o potrąceniu oraz zastrzeżenia co do możliwości późniejszego zgłaszania wniosków dowodowych. Na marginesie należy zauważyć, że w razie wygrania sporu o odszkodowanie, pozwany będzie mógł zapobiec egzekucji lub uzyskać zaspokojenie w drodze egzekucji.

Wobec nie podniesienia zarzutów naruszenia art. 233 § 1 kpc czy sprzeczności ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego brak podstaw do kwestionowania ustaleń faktycznych dotyczących treści stosunku prawnego łączącego

strony oraz sposobu wykonania umowy. Tylko na marginesie Sąd Apelacyjny stwierdza, że podziela w tym zakresie stanowisko Sądu I Instancji.

W stanie faktycznym sprawy bezzasadny jest również zarzut przedawnienia roszczenia, albowiem wniesienie pozwu w niniejszej sprawie przeciwko stronie pozwanej skutecznie przerwało bieg terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 kpc).

Biorąc pod uwagę podniesione argumenty Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w myśl zasady odpowiedzialności za wynik sprawy w oparciu o przepisy art. 98 k.p.c., 108 § 1 kpc w związku z art. 391 § 1 kpc oraz § 6 pkt 5 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz.1348).